

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ผลงานชิ้นที่ 6

ชื่อผลงาน โครงการส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาค
และความเท่าเทียมทางการศึกษา กิจกรรม“พาน้องกลับมาเรียน”
(OBEC Zero Dropout)

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

ความเป็นมา

ตามที่รัฐบาลมีนโยบาย “**ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง**” โดยให้ความสำคัญกับประชาชน
ทุกกลุ่มให้ได้รับสิทธิและโอกาสอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน กระทรวงศึกษาธิการ
ได้เล็งเห็นความสำคัญในการดำเนินการตามบทบาทและภารกิจการจัดการศึกษา
ตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค
ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ส่งผลกระทบทำให้เด็กหลุดออกจากระบบ
การศึกษาจำนวนมาก จึงได้จัดทำ**โครงการส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาค
และความเท่าเทียมทางการศึกษา กิจกรรม“พาน้องกลับมาเรียน” (OBEC Zero
Dropout)** โดยบูรณาการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างโอกาส
ให้กับเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ทั้งเด็กปกติและเด็กพิการ ให้ได้รับการ
ศึกษาที่ดี มีคุณภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เห็นความสำคัญ
ในการสร้างโอกาสและความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้กับผู้เรียนทุกคน ให้ได้
รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย
ของรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องตามพันธกิจของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนนโยบาย
ดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนป้องกันเด็กออกจากระบบ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน **โดยส่งเสริมการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง
และมีประสิทธิภาพ**

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามค้นหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา และได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
2. เพื่อส่งเสริมให้เด็กที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ได้รับการศึกษาอย่างน้อยจนจบการศึกษาภาคบังคับ และหรือได้รับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงการฝึกอบรมอาชีพ พัฒนาฝีมือ เพื่อการมีงานทำ
3. เพื่อดูแล ช่วยเหลือ ส่งต่อ โดยบูรณาการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับ (ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และ กศน.)
4. เพื่อระดมสรรพกำลังในการติดตามค้นหาและช่วยเหลือ กับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ทั้งระดับส่วนกลาง ระดับภูมิภาคและพื้นที่ ตามบทบาทหน้าที่ หรือภารกิจของแต่ละหน่วยงาน
5. เพื่อป้องกันเด็กที่อยู่ในระบบการศึกษาออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยส่งเสริมการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
6. วางแผนการขับเคลื่อนโดยใช้กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาและการปฏิบัติงานร่วมกัน กับสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายในการลงพื้นที่

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

นักเรียนตกหล่น จำนวน 1,340 คน
นักเรียนออกกลางคัน จำนวน 179 คน

เชิงคุณภาพ

-นักเรียนตกหล่นกลับมาเข้าเรียนในระบบ จำนวน 916 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.35 อยู่ระหว่างการติดตามจำนวน 424 ราย กลับเข้าระบบ จำนวน 95 ราย ไม่กลับเข้าระบบ จำนวน 821 ราย (สาเหตุพื้นที่การศึกษาภาคบังคับ (สาเหตุ 1.ไม่มีแรงจูงใจไม่อยากเรียน 2.ย้ายถิ่นฐานบ่อยทำงานรับจ้างทั่วไป 3.สร้างครอบครัว))

- นักเรียนออกกลางคัน กลับมาเข้าเรียนในระบบ จำนวน 134 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.86 อยู่ระหว่างการติดตาม จำนวน 45 ราย กลับเข้าระบบ จำนวน 82 ราย ไม่กลับเข้าระบบ จำนวน 52 ราย (สาเหตุ 1.ไม่มีแรงจูงใจไม่อยากเรียน 2.ย้ายถิ่นฐานบ่อยทำงานรับจ้างทั่วไป 3.สร้างครอบครัว)

วิธีการดำเนินงาน/กระบวนการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓ ใช้กระบวนการ P-D-R-C-A-S เน้นการทำงานเป็นทีมมีแผน โครงการ กิจกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนงานระบบดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน ให้ครอบคลุมงานทุกด้าน ทั้งด้านการจัดการเหตุฉุกเฉิน การดูแล ภัยสังคม งานสุขอนามัย ความปลอดภัย อุบัติภัย การศึกษา/ทุนช่วยเหลือ สุขภาพ สารเสพติด นโยบายสู่การปฏิบัติ ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัด มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะในการป้องกันตนเองจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ขับเคลื่อนงานสู่การปฏิบัติในบริษัท ที่มุ่งเน้นการป้องกันและลดอุบัติเหตุเน้นการป้องกันและลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนน และ ภัยสาธารณภัยอย่างรอบด้าน ทั้งระดับ สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัด สพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ และระดับชาติโดยยึดหลัก สร้างมาตรการการพัฒนา สร้างองค์ความรู้ การเฝ้าระวัง/รณรงค์ประชาสัมพันธ์ การให้องค์ความรู้/ทักษะชีวิต ภัยพิบัติ/สร้างเครือข่าย การประเมินติดตาม/สร้างขวัญกำลังใจยกย่องเชิดชูเกียรติ ดำเนินงานกิจกรรมที่หลากหลาย นโยบายการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมพัฒนาและขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยกระบวนการของวงจร P-D-R-C-A-S ดังนี้

การวางแผน (P:Plan) วางแผนการสร้างคุณภาพการศึกษา โดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ตลอดจนแผนงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานบริหารจัดการศึกษา

การปฏิบัติ (D:Do) การดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด แต่งตั้งศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน/เครือข่ายคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) คณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) คณะกรรมการทีมประสานงาน (ทีมประสาน) และคณะกรรมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามปฏิทินงานในแผนปฏิบัติการประจำปี มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ ตลอดปีการศึกษา

การเสริมสร้าง (R:Reinforce) เสริมสร้าง สนับสนุน ให้การปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุณภาพ

การตรวจสอบ (C:Check) การประเมินทบทวนผลงาน (ประเมินภายใน) เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ก่อนการดำเนินงาน ขณะดำเนินงาน และหลังดำเนินงาน และสรุปผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เทียบกับเป้าหมายมาทำการปรับปรุงให้เหมาะสม

การปรับปรุงแก้ไข (A:Action) สรุปผลการประเมินนำสรุปผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาปรับปรุงพัฒนารูปแบบและดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้เหมาะสมต่อไป

การแลกเปลี่ยน (S:Share) แลกเปลี่ยน เผยแพร่ผลงาน ความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ โดยเรียนรู้ร่วมกันของคนในหน่วยงาน (Team Learning) และกระบวนการ PLC ก่อให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ภายในองค์กร (Learning Organization) และบุคคลแห่งการเรียนรู้ ร่วมแรง ร่วมใจ มุ่งสู่ คุณภาพครู คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพสถานศึกษา คุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อคุณภาพผู้เรียน

รูปแบบ/เทคนิคที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

1. จัดตั้งศูนย์ประสานงาน “พาน้องกลับมาเรียน”
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการติดตามค้นหาเด็กตกหล่น และออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต ๓
3. ชี้แจง สร้างความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์ แผนและแนวทางการดำเนินงานติดตามค้นหาเด็กตกหล่นและออกกลางคันกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาให้สถานศึกษาในสังกัดทราบและถือปฏิบัติ
4. ตรวจสอบ วิเคราะห์ ข้อมูลเด็กตกหล่นและออกกลางคัน ที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์
5. ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาในการติดตาม ค้นหา เด็กตกหล่นและออกกลางคัน โดยใช้ Mobile Application “พาน้องกลับมาเรียน” และเว็บไซต์ <http://dropout.edudev.in.th> เป็นเครื่องมือในการติดตามและรายงานผล
6. ปฏิบัติงานร่วมกับสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่ายในการลงพื้นที่
7. กำกับ ติดตาม รายงานผลการดำเนินงานในภาพรวม เสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลสำเร็จ

เชิงปริมาณ

1. นักเรียนที่คัดกรองพบร้อยละ 100 ได้รับการพิทักษ์ปกป้องคุ้มครองและดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ทันเวลา และถูกวิธี
2. นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับความคุ้มครองดูแลให้มีความปลอดภัย ร้อยละ 100
3. สถานศึกษาในสังกัด มีแผนความปลอดภัย บริบทของสถานศึกษา ร้อยละ 100

เชิงคุณภาพ

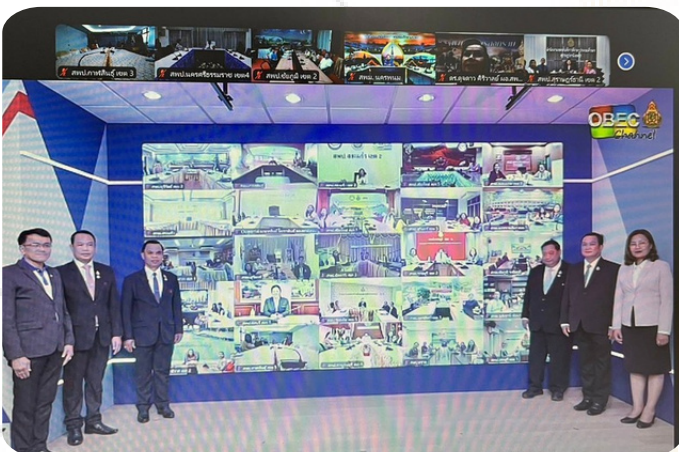
1. นักเรียนทุกคนได้รับการดูแล ป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา และได้รับการช่วยเหลือตามขบวนการที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการ จำเป็นของนักเรียนแต่ละคน
2. นักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงต่อความล้มเหลวทางการเรียน ได้รับการช่วยเหลือตามขบวนการที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการ จำเป็นของนักเรียน
3. นักเรียนที่มีภาวะเสี่ยง ต่อความล้มเหลวทางการเรียนได้รับการประเมิน วินิจฉัย อย่างถูกต้อง ขั้นตอน โครงการคัดกรอง สามารถคัดแยก นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กับนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็น พิเศษ เพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือ ทางการศึกษา และได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา
4. นักเรียนที่มีภาวะเสี่ยง ต่อความล้มเหลวทางการเรียน ได้รับการเชื่อมต่อ หรือ การส่งต่อ ภายในและนอกสถานศึกษาตามขบวนการที่เหมาะสมกับความต้องการ
5. นักเรียนสามารถเรียนรู้ อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ปัจจัยส่งผลให้เกิดความสำเร็จ

1. การสร้างภาคีเครือข่าย
2. การมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน
3. การลงพื้นที่ค้นหา ติดตาม ช่วยเหลือ นำกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
4. ใช้สื่อ Social ในการติดตาม ประสานงาน การลงพื้นที่ค้นหาตัวนักเรียน
5. การประชาสัมพันธ์

การเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์/หน่วยงานที่มาศึกษาดูงาน

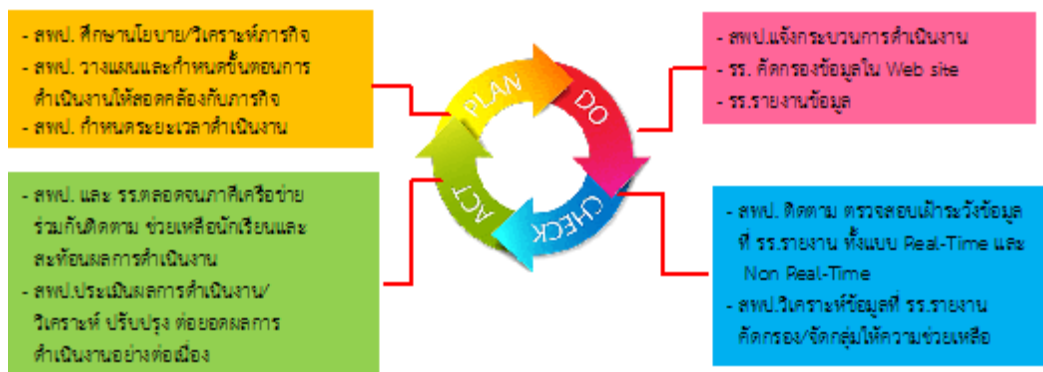
1. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในเว็บไซต์ สพท.
2. กลุ่ม Line, Facebook

แนวคิดในการพัฒนาโดยใช้วงจรพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วงจรพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1) ค้นหาในเว็บไซต์ หมายถึง การเฝ้าติดตามการรายงานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อรู้จัก และ คัดกรองนักเรียน 3 Website คือ Website การคัดกรองนักเรียนยากจน/ Website การคัดกรองนักเรียนรายบุคคล /Website การรายงานข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) ใส่ใจออกติดตาม หมายถึง การส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง โดยคณะกรรมการของเขตพื้นที่การศึกษา ออกเยี่ยม ติดตามช่วยเหลือ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงตามข้อมูลการคัดกรอง

3) นักเรียนกลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่ถูกคัดกรองจากสถานศึกษาและรายงานข้อมูลในระบบข้อมูลนวัตกรรม : “ค้นหาใน web site ใส่ใจออกติดตาม”

การขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง และต่อเนื่องมีการพัฒนานวัตกรรมทั้งภายในและภายนอกเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถ ในการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งนักเรียนในสังกัดทุกคนจะต้องได้รับ การดูแลช่วยเหลือพิทักษ์ปกป้องคุ้มครองอย่างรอบด้านด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสม ทันการ เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ในการขับเคลื่อนงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินงานตามกระบวนการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน
- 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
- 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข
- 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน